

**BYFORA FOR CENTERBYERNE
FOR
RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE**

REFERAT FRA MØDET

MANDAG DEN 6. FEBRUAR 2023, KL. 14:00

RINGKØBING STATION, NØRREDIGE 3A, 6950 RINGKØBING

Fraværende:

ingen

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1.	Godkendelse af referat fra sidste møde	2
2.	Godkendelse af dagsorden	3
3.	Synliggørelse af BYFORA's arbejde	4
4.	Forslag om ny mødeform i BYFORA	5
5.	Ny dagsordenprocedure for BYFORA styregruppen	6
6.	Udbetaling af midler fra BYFORA puljen	7
7.	Orientering om Ringkøbing-Skjern Kommunes klimahandlingsplan	8
8.	Bymidteprojekter i centerbyerne	9
9.	Folketingets beslutning om et nærhospital i Ringkøbing-Skjern Kommune	10
10.	Orientering fra byerne	11
11.	Orientering fra Planområdet	12
12.	Orientering fra Ekstern Udvikling	13
13.	Dato og sted for møderne det kommende år	14
14.	Eventuelt	15

1. Godkendelse af referat fra sidste møde

Sagsfremstilling

Referat fra møde i Hvide Sande den 7. november 2022

Indstilling

Det indstilles, at referatet godkendes

Bilag

Referat fra byforas styregruppemøde den 7. november 2022 webtilgængelig

Beslutning

Godkendt.

2. Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Det indstilles, at dagsordenen godkendes

Beslutning

Godkendt.

3. Synliggørelse af BYFORA's arbejde 23-002754

Sagsfremstilling

Som et resultat af Temadagen d. 5.10. 2022 blev det aftalt, at BYFORA's arbejde skal synliggøres mere overfor borgere i Ringkøbing-Skjern Kommune. Det kommer i praksis til at ske ved, at BYFORA fremover vil indgå i listen over råd og nævn på kommunens hjemmeside. Se:

www.rksk.dk/om-kommunen/raad-naevn-syn-og-kommissioner

Her vil der være en kort omtale af BYFORA (historie, formål, opbygning, medlemmer m.v.) samt referater fra møder ca. et år tilbage. Endvidere vil BYFORA's arrangementer, som f.eks. temadagen i Remisen i Skjern den 5. oktober 2022 blive omtalt her, ligesom der her informeres om BYFORA puljen, som administreres af de enkelte udviklingsfora. Endelig vil der være et link til de fem udviklingsforas egne hjemmesider. På mødet vises opbygningen, som den ser ud nu, og det er muligt fortsat at komme med input.

Indstilling

Til drøftelse

Beslutning

Godkendt. Ønsker om opdateringer/justeringer mv. meddeles sekretæren.

4. Forslag om ny mødeform i BYFORA

Sagsfremstilling

Formålet med den kommunale støtte til BYFORA er:

- At opnå en styrkelse af Ringkøbing, Skjern, Videbæk, Tarm og Hvide Sande som centerbyer rummende ca. halvdelen af kommunens befolkning.
- At fremme dialog og samarbejde internt i centerbyerne og mellem centerbyerne.
- At udvikle og gennemføre konkrete projekter, som styrker centerbyerne.
- At skabe samfinansiering mellem private og offentlige parter – hvor muligt.
- At skabe et fælles forum de 5 centerbyer imellem til fremme af samarbejde og gensidig inspiration
- At tilbyde kommunen at være dialogpartner om udvikling af byerne
- At opfordre til samskabelse byerne imellem

BYFORA's mødeform blev fra begyndelsen af aftalt til at være et to-timers møde pr. kvartal. Det har nu fungeret i nogle år i de fem centerbyer på skift.

Formanden forslår, at mødeformen drøftes og eventuelt udvides med en dialog med den lokale styregruppe i den centerby, hvor mødet afholdes. Dette kunne foregå som det første punkt på dagsordenen.

Formanden har drøftet ideen med formanden for Landdistriktsrådet, hvor denne mødeform har været praksis i årevis. Erfaringen er, at det styrker samarbejdet og i særdeleshed informationsniveauet omkring de sejre og udfordringer, som den enkelte by arbejder med.

Landdistriktsrådets formand og fast medlem af BYFORA styregruppen, Bjarne Svendsen, fortæller om erfaringerne fra Landdistriktsrådet.

Indstilling

Til drøftelse.

Beslutning

Landdistriktsrådets formand Bjarne Svendsen orienterede om praksis og de gode erfaringer fra Landdistriktsrådets møder, hvor de lokale inviteres til erfaringsudveksling i den by, hvor mødet afholdes: Dialogen giver mulighed for at vende sejre og udfordringer direkte med rådsmedlemmerne.

BYFORA besluttede at afprøve en lignende model efter følgende tidsplan fra og med næste møde, som afholdes i SKJERN:

kl. 16.00 - 18.00 Ordinært styregruppemøde

kl. 18.00 - 19.00 Erfaringsudveksling og fællesspisning sammen

med SKJERN Udviklingsforums bestyrelse.

Mødet foregår i INNOVEST, mandag den 14. august 2023 fra kl. 16.00 (sekretæren booker lokale).

Lars Foged inviterer SKJERN Udviklingsforums bestyrelse til fællesspisningen kl. 18.00 og meddeler sekretæren, hvor mange, der ønsker at deltage.

5. Ny dagsordenprocedure for BYFORA styregruppen 23-002754

Sagsfremstilling

Fra og med mødet i dag (den 6. februar 2023) vil BYFORA's dagsordner, referater med tilhørende bilag være tilgængelige for alle på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside. Som det er praksis for alle øvrige råd, nævn og udvalg vil alle kunne tilmelde sig advis systemet. Ved at gøre dette, modtager borgeren et advis, når der er frigivet en ny dagsorden eller et nyt referat.

Beslutning

Til orientering.

Det blev i øvrigt besluttet, at sekretæren indhenter forslag til dagsorden punkter i god tid før møderne.

6. Udbetaling af midler fra BYFORA puljen 23-002754

Sagsfremstilling

I det seneste møde i Hvide Sande blev der rejst et ønske om at få forelagt en simpel procedure for, hvordan betalinger gennemføres via kommunens økonomiafdeling.

Indstilling

Det indstilles, at styregruppemedlemmerne informerer eget bagland.

Bilag

Procedure for betaling af fakturaer feb 2023 med logo

Beslutning

Proceduren blev godkendt med den tilføjelse, at skabelonen for projektansøgninger skal anvendes ved projektstart. Denne tilføjelse er indføjet i proceduren for udbetalinger, som nu også er at finde på kommunens hjemmeside under BYFORA.

7. Orientering om Ringkøbing-Skjern Kommunes klimahandlingsplan

Sagsfremstilling

Byrådet har vedtaget en ny klimahandlingsplan for Ringkøbing-Skjern Kommune. Den præsenteres for BYFORA af klimakoordinator Pernille Vej Hagen.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Formanden refererede til et tidligere tilbud fra BYFORA om at stå til rådighed i kommunens arbejde med processen, hvis der ønskes hjælp til facilitering i byerne.

8. Bymidteprojekter i centerbyerne 23-002754

Sagsfremstilling

BYFORA orienteres om statslige midler til bymidte projekter i centerbyerne. En repræsentant fra kommunens Team Jura deltager i punktet. Administrationen arbejder på en sagsfremstilling om ordningen til Økonomiudvalget til behandling senere på måneden. Som led i arbejdet med sagsfremstillingen ønskes input fra BYFORA.

Indstilling

Til orientering

Bilag

Regler og økonomi midtbyppuljerne

Beslutning

Team Juras orientering om den nye statslige bymidtepulje blev taget til efterretning.

BYFORA foreslår, at eventuelle ansøgninger fra den enkelte centerbys udviklingsforum kan tage udgangspunkt i de udarbejdede helhedsplaner for den enkelte centerby samt bypolitikken således, at allerede udarbejdede ideer og planer med udgangspunkt i den lokale borgerinddragelse og proces tilgodeses.

BYFORA er bevidst om, at ansøgninger vedrørende nedrivningsmodne bygninger står først for.

9. Folketingets beslutning om et nærhospital i Ringkøbing-Skjern Kommune 23-002754

Sagsfremstilling

Der arbejdes for tiden med etablering af et nærhospital. Folketinget har besluttet, at der skal etableres et nærhospital i Ringkøbing-Skjern Kommune. Byrådet har drøftet sagen med Region Midtjylland, som er den instans, der skal etablere nærhospitalet.

Der er for tiden en debat i medierne om nærhospitalet herunder om indhold og placering. Således har Skjern Udviklingsforum og Tarm udviklingsforum i fællesskab haft et læserbrev i Ringkøbing-Skjern Dagblad. Det samme har Ringkøbing Udviklingsforum.

Begge læserbreve er vedlagt som bilag.

Indstilling

Til drøftelse

Bilag

læserbrev Ringkøbing Udviklingsforum.docx
Læserbrev Skjern og Tarm Udviklingsfora.docx

Beslutning

Folketingets beslutning om at etablere et nærhospital i Ringkøbing-Skjern Kommune blev drøftet.

BYFORA er enige i, at det bør være hensynet til borgernes adgang til behandling, som vejer tungest, når placeringen skal besluttes.

10. Orientering fra byerne

Sagsfremstilling

Gensidig information om aktuel status i de enkelte centerbyer: Hvad arbejder vi med lige nu?

Senere på måneden sendes en generel status på BYFORA's aktiviteter for 2022 til Erhvervs-, Klima og Arbejdskraftudvalget med en økonomisk oversigt i bilag.

Indstilling

Til orientering

Bilag

BYFORA styregruppemøde den 6feb 2023 gensidig information.docx

Beslutning

Til orientering.

11. Orientering fra Planområdet

Sagsfremstilling

Planafdelingen informerer om aktuelle projekter i afdelingen

Indstilling

Til orientering

Beslutning

Der blev givet en orientering om igangværende projektet i afdelingen.

Arbejdet med kommunens planstrategi og ønskede/påtænkte VE anlæg lægger beslag på mange resurser i afdelingen.

12. Orientering fra Ekstern Udvikling

Sagsfremstilling

Afdeling Ekstern Udvikling giver en orientering om aktuelle projekter i afdelingen

Indstilling

Til orientering

Beslutning

Ekstern Udvikling forelægger pt. en række nye politikker for Erhvervs-, Klima og Arbejdskraftudvalget og Økonomiudvalget for årene 2023-2027.

Efterfølgende igangsættes arbejdet med konkrete indsatser.

13. Dato og sted for møderne det kommende år

Sagsfremstilling

Dato og sted for kommende møder:

Aftalte møder:

Mandag den 14. august 2023 i **Skjern** kl. 14.00 -16.00

Mandag d. 6. november 2023 i **Tarm** kl. 14.00 -16.00

Forslag til nyt møde:

Mandag d. 5. februar i **Videbæk** 2024 kl. 14.00 – 16.00

Indstilling

Februar mødet i 2024 aftales endeligt.

Beslutning

Aftalte møder:

Mandag den 14. august 2023 i **Skjern** kl. 16.00 - 19.00

Mandag d. 6. november 2023 i **Tarm** kl. 16.00 -19.00

Mandag d. 5. februar i **Videbæk** 2024 kl. 16.00 – 19.00

Møderne indledes med et ordinært styregruppemøde fra 16.00 -18.00, hvorefter der er fællesspisning med det lokale udviklingsforums bestyrelse fra kl. 18.00 - 19.00 (fællesspisning og erfaringsudveksling).

14. Eventuelt

Beslutning

Formand for BYFORA og lokal formand for Ringkøbing Byforum, Hans Christian Vestergaard gav en rundvisning på Ringkøbing Station, som snart bliver Ringkøbings nye Ungdomshus.

Hans Christian Vestergaard redegjorde for det fortrinlige samarbejde med DSB (som ejer bygningen) og de sejre og udfordringer, som et sådant fundraising projekt indeholder.

Referat

Styregruppemøde, Byfora

Mandag, den 7. november 2022 kl. 14.00 – 16.00

Mødested:

Captains Lounge, Auktionsgade 9, 6960 Hvide Sande

Kontaktperson:

Esben Thomey, Hvide Sande Byforum

Sekretær
Bjarne Christensen

Direkte telefon
30166888
E-post
bjarne.christensen@rksk.dk

Dato
7. november 2022
Sagsnummer
17-039306

Mødedeltagere

Hans Christian Vestergaard, formand for styregruppen og Ringkøbing Udviklingsforum (HCV)
Peter Vennevold, formand, Videbæk Borgerforening (PV)
Esben Thomey, repræsentant, Hvide Sande (ET)
Steen Rosby, formand, Tarm Udviklingsforum (SR)
Lars Foged, formand, Skjern udviklingsforum, (LF)
Bjarne Svendsen, formand for Landdistriktsrådet i Ringkøbing-Skjern Kommune (BS)
Søren Elbæk, Viceborgmester, (S), Formand for Erhvervs-, Klima- og Arbejdskraftudvalget i RKSJ, (SL)
Ivan Thesbjerg, kst. afdelingsleder, Plan og Vejanlæg, RKSJ (IT) (*afbud*) Faglig Koordinator Camilla
Riser Myrvig deltog i stedet for Ivan Thesbjerg
Ann Elisabeth Bjerrehøj, leder, Ekstern Udvikling, RKSJ (AEB)
Bjarne Christensen, sekretær, Ekstern Udvikling, RKSJ (BC)

1. Godkendelse af referat fra mødet den 15. august i Videbæk

Godkendt

2. Evaluering af temadag for BYFORA den 5. oktober i REMISEN i Skjern

Vi evaluerer temamødet "Centerbyernes udvikling – fra strategi til konkret udvikling".

- Overordnet evaluering af temadagen
Bordet rundt var der enighed om, at arrangementet var rigtig godt. Der var en rigtig god dialog politikere og borgere imellem, og facilitatoren sikrede, at alt foregik smidigt og i en god tone. Arrangementet bør blive gentaget om et par år.
- Anvendelse af moderator
Alle var enige om, at Ole Krohn gjorde det rigtig godt. Hvide Sande mener fortsat, at der blev brugt for mange penge på denne del af arrangementet.
- Den praktiske afvikling
Det kørte som det skulle om end lokalet var lidt mørkt under spisningen.
- Hvad tager vi med os? Er der emner/forslag/ideer fra temadagen, som vi vil arbejde videre med?

Enighed om, at BYFORA er centerbyernes talerør. Vi er ikke meningsdannere; det overlader vi til vores byrådsmedlemmer. Rollen som talerør er med til at sikre borgerinddragelse og sammenhængskraft. Vi ønsker at gentage temadagen om et par år. Helt praktisk ønsker vi BYFORAS arbejde synliggjort a la Landdistriktsrådets oplysninger på www.rksk.dk Planafdelingen opfordres til at overveje, om helhedsplanernes idekataloger kan indgå i kommuneplanprocessen (Camilla Riser Myravig tager ideen op i afdelingen).

- Budget/regnskab
Budgettet lød på 66.000,00 kr. Faktisk forbrug ca. 68.000,00 kr. Hver centerby betaler 10% og kommunen resten.
- Andet
Intet

3. Børn og Unge i Ringkøbing-Skjern Kommune

Opfølgning: Det er tidligere aftalt, at der fremsendes navne på unge-repræsentanter fra de fire øvrige byer til HCV.

Det er stadig en udfordring at finde unge-repræsentanter fra byerne.

4. Udbetaling af mindre beløb fra vores tilskud fra kommunen.

Drøftelse af udbetaling af tilskudsmidlerne fra kommunen.

Generelt skal alle fakturaer, der skal dækkes af vores tilskud fra kommunen udstedes til kommunen, sendes til sekretæren, der så sikrer godkendelse og betaling.

Der er dog eksempler på beløb, der er så små, at der ikke laves en faktura eller af andre grunde ikke omfatter udfærdigelse af faktura.

Sekretæren laver en kort beskrivelse af, hvordan processen skal køre uanset om det er et firma eller en privatperson, som skal have penge fra centerbyernes byforamidler.

5. Orientering fra Planområdet

Der arbejdes med kommuneplanstrategien ligesom der er travlt med mange energiprojektansøgninger.

6. Orientering fra Ekstern Udvikling

Efteråret er tiden for politikopfølgninger og rapportering på vækstpuljemidler.

7. Orientering fra byerne

Det blev aftalt sidste gang, at vi hver især laver en kort skriftlig opsamling på det, vi gerne vil informere om fra hver by og sender det til sekretæren, som sikrer udsendelse til alle. Dette punkt kommer således mere til at omfatte eventuelle spørgsmål til *det*, vi hver især har skrevet, eller eventuelle nye ting, der måtte være sket, siden vi lavede opsamlingen.

Opsamlingen er vedhæftet.

8. Dato og sted for møderne det kommende år

Aftalte møder:

Mandag den 6. februar 2023 i Ringkøbing kl. 14.00 – 16.00

Mandag den 14. august 2023 i Skjern kl. 14.00 -16.00

Forslag til nye møder:

Mandag d. 6. november 2023 i Tarm kl. 14.00 -16.00

9. Eventuelt

Tak for et godt møde og tak til Esben og Hvide Sande.

6. februar 2023

Bjarne Christensen, Ekstern udvikling

Procedure for udbetaling af BYFORA midler

Ved projektstart

Projektlederen i den enkelte centerby informerer entreprenøren/leverandøren om, at alle fakturaer skal sendes til kommunen på EAN nr. 5798004734759 med tydelig reference til projektet og aftalen med den enkelte centerby herunder den lokale kontaktpersons navn.

Projektlederen/formanden for det lokale Byforum orienterer BYFORA's sekretær om projektet på mail (skriv gerne lidt fakta om projektet herunder forventet udgift).

Betaling af fakturaer

Når der lander en faktura i kommunens økonomisystem sendes den videre på mail til BYFORA's sekretær. Sekretæren sender den videre til projektets tovholder med henblik på godkendelse. Mailen sendes altid C.c. til det lokale Byforums formand.

Når skriftlig godkendelse foreligger betales regning af kommunens økonomiafdeling.

Eventuelle betalinger i projektet, som har karakter af tilskud – mere end det er en faktura, kan betales via kommunen med den lokale formands og kasserers skriftlige godkendelse.

Status og overblik

Centerbyernes forpersoner og kasserere kan få en status på egen konto og tilhørende projekter ved kontakt til BYFORA's sekretær.

Økonomi, puljer og muligheder - Midtbypuljerne

Hvor er vi nu

Frist for ansøgning, 30. september 2022

Der kommer flere fordelinger:

- Slut 2022, fordeling af 24,2 mio kr.
- 2023-27, årlig fordeling af ca. samme beløb.

- Fordeling mellem 58 kommuner, med 124 byer, der opfylder kriteriet.
- Fordeles efter nøgle, der udarbejdes af Plan- og Boligstyrelsen
- Gennemsnit 400.000 i 2022 og ca 2,4 mio i alt, pr kommune over 6 år

Anvendelse

- Kommunens pulje er ikke bundet til de enkelte byer, så alt kan bruges på et enkelt større projekt i en af byerne, hvis det er politisk fremkommeligt.
- Gælder først for projekter, der beslattes efter at 1. pulje er fordelt.
- Om der i praksis kan "spares op" til større projekter, ved jeg ikke.
- I et vist omfang kan der nok arbejdes over flere år med delprojekter
- Hvis det bliver som Landsbypuljerne, er der ret stor fleksibilitet – men Plan og Boligstyrelsen er ikke så fleksibel som tidligere

Geografi og anvendelse

- Bemærk, at projektet skal være i den del af byen, som er udlagt som bymidte i kommuneplanen. Det er mange steder en meget lille del af selve byen, og ikke nødvendigvis der, hvor problemerne er.
- Puljerne kan bruges til alt det, landsbypuljerne kan, bortset fra tilskud til forsamlingshuse, I stedet kan de gå til etablering af "Velfærdshuse"
- Der ligger ikke nogen nærmere definition af Velfærdshuse.

Bosætningshuse

- Det er nævnt som en mulighed, men det er ikke en ny mulighed – der har dog været problemer med kommunefuldmagten. Der er refusion til køb og/eller istandsættelse
- Men det er vel ikke i bymidterne i de mellemstore byer, at dette er aktuelt?

Midtbypuljerne

- Vi går ud fra, at puljerne administreres ligesom Landsbypuljerne.
- Midtbypuljerne løber som udgangspunkt i 2 år fra udmelding. Evt. mulighed for forlængelse.
- Der skal bare gives tilsagn inden udløbsdagen. Herefter er der ikke nogen bestemt frist til at færdiggøre sagen, få refusion og indberette regnskab.
- Søges der ikke forlængelser på uforbrugte puljer, bortfalder beløbet.
- Puljerne kan gives til andre kommuner efter samme principper som Landsbypuljerne (eller byttes med landsbypuljemidler)
- Bemærk, at aktiviteter skal besluttes efter puljens start, og ikke kalenderåret

Køb af ejendomme

- Alle typer nedslidte ejendomme
- Købssum
- Refusionsopgørelse
- Tinglysning og andre gebyrer ved overtagelse.
- Ved tvangsauktion – størstebeløbet
- Ikke med:
 - Advokatsalærer
 - Løbende driftsudgifter

Modregning af salgsindtægter.

Nedrivning af ejendomme

- Ejer- og lejeboliger – men ikke almene – bygget før 1960 og nedslidte
- Erhvervsejendomme, der er tomme på beslutningstidspunktet, og hvor det vil forbedre det fysiske miljø
- **Ikke kommunale bygninger!!**
- Støtteberettigede udgifter
 - Nedrivning, inkl. merudgifter, hvis der
 - Miljøkortlægning og ressourcekortlægning
 - Nødvendig retablering af nabobygninger – men bør forhandles først
 - Udbud og tilsyn samt byggesagsadministration
- Værdistigning skal fradrages i støtten – typisk hvis der er en byggeret

Tilskud, Oprydning

Udlejningsbolig,

- op til 100% af vedligeholdelsesudgifterne

Ejerbolig:

- Udgangspunkt op til 50%
- For ejendomme i SAVE 1-4: 75%

Der er ikke byfornyelsestilskud til påbudt oprydning
(Byggelovens §14)

Reglerne duer ikke i praksis...

Bygningsfornyelse

Ejerboliger, og til 50% af udgiften, 75%, hvis bygningen er i Save 1-4.

- Udvendig istandsættelse
- Etablering af bad
- afhjælpning af kondemnabile forhold

Udlejningsboliger:

- Op til 100% af vedligeholdelsesarbejder.
- Støtte til forbedringer gives som indfasningsstøtte. Det duer ikke, og i praksis snakker vi klimaskærm.

For begge: støtte til energibesparende foranstaltninger skal ske på baggrund af anbefalinger i en energimærkningsrapport

Kondemneringssager.

- Undersøgelse for sundhedsfare etc.
- Tinglysningsgebyrer
- Genhusningsudgifter
- Indfasningsstøtte. Lejer, der flytter til lejebolig.
- Nedrivningsudgift ved påbudt nedrivning inkl. retablering på naboejendomme

Områdefornyelse

- Udgifter til programskrivning
- Borgerinddragelse og partnerskaber
- Planlægning af en sideløbende bygningsfornyelsesindsats
- Torve, pladser og opholdsarealer inklusive rådgiver (også kommunal) m.v.
- Boligsociale foranstaltninger
- Trafikale foranstaltninger
- Klimatilpasning
- Lokal forankring.

Udgifter til opkøb kan undtagelsesvis kunne komme med

Under visse omstændigheder kan der lønnes en kommunal projektleder til opgaverne. Det kræver et klart skel til andre opgaver.

Anbefalinger - områdefornyelse

- Der kan ikke gives støtte til projekter, herunder områdefornyelse, der er besluttet inden rammen aktiveres. Om det er den indledende planlægning, der er igangsat eller om det er vedtagelse af program, vides ikke
- Når rammerne fordeles i så små bidder, giver større projekter som områdefornyelse ikke meget mening, med mindre det allerede er i planlægning, og hvor kommunens udgifter kan drøjes med et statstilskud.
- Beslutninger om brug af rammen skal sammenholdes med de in- og eksterne ressourcer, der skal anvendes.

Anbefalinger – nedrivning/bygningsfornyelse

- Det kan være en god ide, hvor der ligger bestemte problemejendomme, der bør forbedres eller nedrives
- Rammen rækker ikke langt, til større bygningsfornyelsessager, og deler men pengene ud i små portioner, er der meget administration pr. sag.
- Det bør vurderes, om der er nedrivninger, der er påkrævede – de er dog også dyre i bymidter

Kondemnering m.v.

Er der ikke planlagte projekter til andre formål, kan der søges ramme, så de nødvendige udgifter til kondemneringssager i byer mellem 4 og 20.000 kan anmeldes til refusion. Det er lovpligtige udgifter.

Og måske kan man nogen steder kikke på, om der skal være en opsøgende indsats i bymidten, mens der er statsrefusion

Har men en sag i bymidten, kommunen skal ind i på et tidspunkt, er det en god ide at tege fat i den, mens der er penge

Andre muligheder

- Undersøgelse for sundhedsfare i offentlige bygninger med ophold – skoler, plejehjem kontorer etc. – skimmelsvamp, afgasning, PCB, asbest – alt, der kan medføre sundhedsfare.
- Både enkelte sager, men også planlagte undersøgelser forovenstående
- Kommunerne skal alligevel inden for en kortere årrække have undersøgt egne bygninger for radon. Her kan kombination af landsbypuljemidler og bymidtemidler spare kommunerne for store beløb

Hvis kommunen skal i gang med planlagte undersøgelser, så kontakt os. Der er nogle forhold, der skal på plads på forhånd.

Nærhospital. Placeringen bør vælges med omtanke

Formand Hans Chr. Vestergaard, på vegne af Ringkøbing Udviklingsforum

LÆSERBREV: Debatten raser for tiden om placeringen af det nye nærhospital i Ringkøbing-Skjern Kommune. Det er ikke uden grund, da det er en meget vigtig beslutning, der skal træffes.

Senest har de to formænd for Skjern og Tarm Udviklingsfora haft et indlæg i Dagbladet. Vi er enige i meget af det, der står i dette indlæg. Ikke mindst at det er meget klogt, at vores politikere ikke bare melder ud med et synspunkt baseret på den første og bedste indskydelse.

Det mest nærliggende for de enkelte udviklingsfora er at pege på den løsning, der tjener de borgere bedst, der bor i eget område. Men det er selvfølgelig hele kommunens bedste, der skal tages hensyn til.

Der er mange forskellige hensyn at tage. Da vi netop er Danmarks geografisk største kommune, er geografien et vigtigt hensyn. Det geografisk mest centrale punkt i Ringkøbing-Skjern Kommune er Hanning, hvorfor den nye kommune også ved kommunesammenlægningen lagde det kommunale uddannelsescenter der. Det vil dog næppe være der,

man bør lægge det nye nærhospital, men geografien er vigtig. Der bør derfor i beslutningsgrundlaget indgå en vægtning af de geografiske afstande i forhold til befolkningskoncentrationen i kommunen. Alle borgere i kommunen bør drage størst mulig gavn af et nyt nærhospital.

Der er også andre vigtige hensyn. Der var i Dagbladet den 8. januar refereret en kortlægning af sundhedstilstanden i kommunen. Den er i sigens natur forskellig fra område til område. Igen bør sundhedstilstand og antal borgere indgå i en vægtning. I kortlægningen fremgår således, at en af de fem centerbyer i kommunen, nemlig Hvide Sande, er placeret i område 4, som er det område i kommunen, hvor nærheden til et nyt nærhospital er vigtigt.

Man kommer ikke uden om, at økonomi også spiller en vigtig rolle. Det er derfor helt naturligt, at man placerer et nyt nærhospital i tilknytning til et eksisterende sundhedshus. I vores kommune er der to sundhedshuse, som er koblet op på de tidligere fysiske rammer i de to nedlagte amtssygehuse, der dengang var i det tidligere Ringkøbing Amt. Det er klart en fordel at udnytte de funktioner, der er etableret her. Det var ikke uden grund, at det gamle

amt placerede to sygehuse i netop disse byer.

Samarbejdet med de store hospitaler, som både er i Herning og Esbjerg, kan fungere uafhængigt af, hvor nærhospitalet placeres i kommunen. Som vi ser det, er det mest afgørende hensyn, at det nye nærhospital kommer til at fungere optimalt sammen med det nære sundhedsvæsen. Det er i høj grad det nære sundhedsvæsen, der tager sig af den lokale kontakt med hr. og fru Jensen, når der er behov for det, uanset hvor de bor i kommunen. Det nære sundhedsvæsen skal til gengæld understøttes af et nærhospital, der er placeret centralt i forhold til deres arbejde.

Vi vil meget gerne indgå i en dialog om placeringen af det nye nærhospital, ligesom jeg er sikker på, at det vil de øvrige udviklingsfora også. Vi har i kommunen etableret et Byfora, som bl.a. består af formændene for de fem udviklingsfora i hver af centerbyerne. Man kunne jo tage en debat i Byfora om den fremtidige placering.

Jeg vil dog tro, at vi alle i sagens natur vil argumentere for de borgere, hvis interesser vi hver især varetager. Så det vil der nok ikke komme en enig indstilling ud af. Måske kan

vi snakke os til rette om hvilke kriterier, der bør indgå i beslutningsgrundlaget. Det er så op til en dygtig administration at beregne og illustrere disse kriterier i forhold til de mulige placeringer.

Under alle omstændigheder er det efter vores opfattelse afgørende vigtigt, at det er de politikere, vi alle har valgt ind i vores byråd, der på vores vegne træffer en beslutning. Det vil så pr. definition være den beslutning, der er den rigtige for placeringen af et nyt nærhospital i Ringkøbing-Skjern Kommune. Beslutningen skal naturligvis basere sig på grundige analyser og vægtige argumenter.

Vi håber, at politikerne vil tage denne opgave på sig, så det ikke udelukkende er Regionerne, der træffer beslutningen. Vi synes så til gengæld, at det er op til os alle – udviklingsfora, borgergrupper, enkeltpersoner m.fl. – at bakke op den beslutning, der træffes og ikke forsøge efterfølgende at undergrave den.

Et nyt nærhospital bør få de bedste startvilkår, og det får det ved, at vi alle bakker op om beslutningen – uanset hvor nærhospitalet placeres.

Nærhospital.

Respekt for kommunal omtanke, fremfor letkøbt 'murstensbingo'

Lars Foged, Skjern Udviklingsforum, og Steen Rosby, Tarm Udviklingsforum

LÆSERBREV: Så har vi den igen. Hurtige skud fra hoften i Dagbladet forleden. En hudlæge på vej. Skønt! Men knapt så velovervejet, om hudlægens valg af lokaler skal definere, hvor det er "smart" at lægge et Nærhospital. Her hopper kærden nemlig af. Man blander pærer og bananer. Man kunne endnu bedre argumentere for, at en øjenlæge definerede et nærhospitals placering, hvis det kom dertil. En struktur for det nære sundhedsvæsen for de næste måske 20 år skal ikke afhænge af en hudlæge, som måske rejser igen. Lad os stoppe op og tænke stort.

Stor respekt for at hverken borgmester, andre politikere eller forvaltningen indtil videre har meldt klart ud om Nærhospitalets placering. Det er sund fornuft. De gør sig nemlig dygtige på, hvilke funktioner der er tiltænkt en sådan størrelse, efter at regeringen har fået "luft", og hvordan Nærhospitalets/ Sundhedscentrets tænkte funktioner i givet fald kan spille sammen med det komplekse primære sundhedsvæsen, vi allerede har bygget så godt op her i Danmarks geografisk største kommune.

Der skal samarbejdes med de store hospitaler, almen praksis, psykiatrien og hjemmesygeplejerskerne. Og det samarbejde kører for en stor del i smør her hos os, og hvor det ikke fungerer, bør det rettes til. For netop de lokale sundhedsaktører er den absolutte basis. Sagt i beskedenhed, så kan vi herude på landet mere end mange storbyers lokale væsen. Dertil lægges så en "støttende arm" - i form af et sengeløst "Nærhospital" - ud til de svageste kroniske patienter og ældre borgere i kommuner med langt til supersygehuse. Det gælder blandt andet i Holstebro, Struer og Lemvig, i Grenå og så her hos os i Ringkøbing-Skjern Kommune samt sydpå i Varde/ Esbjerg området.

Det er jo ingen hemmelighed, at vi i både Tarm og Ringkøbing har to nedlagte amtspsygehuse, der hver for sig allerede rummer væsentlige basale, regionale funktioner og solide kommunale ditto.

Et nyt nærhospital kan placeres i enten Tarm eller Ringkøbing. Fotos: Johan Godegaard

Og begge steder er der velegnede lokaler, som kan sammenstykes til de funktioner, et nærhospital skal kunne varetage. Men mursten er kun en del af argumentationen for placering. Som allerede analyseret i kommunerne nord for os, skal der tages hensyn til geografi, infrastruktur, sygdomstygnde, socioøkonomiske faktorer (har man bl.a. over-skud, netværk og råd til transport), ligesom hensynet til nabokommunens tilbud skal indregnes.

Det var således tanken med regeringens forslag om en placering i Tarm, at nærhospitalet også skal dække dele af Varde kommune.

Vi ved heldigvis fra den store landsdækkende undersøgelse "Hvordan har du det" en del om, hvor de fattigste bor i vores kommune, og vi ved, at dårlig økonomi er uhyggeligt nært knyttet til dårligt helbred og livslængde. Det ved kommunen også, og man må gå ud fra, at den faktor vægter tungt. Man opererer inden for sundhed med et begreb, der hedder "Value for Money", og oversat betyder det, at man vur-

derer, hvor en sundhedsinvestering giver "mest sundhed for pengene".

Hvem vil ikke gerne bo på Rådhuspladsen og have både en hudlæge, et sundhedscenter og en god bager henne om hjørnet?? Nej vel, men sådan bør klaveret ikke spille.

Sundhedstilbud skal placeres efter andre kriterier end magelighed for os raske. Nærmest omvendt. Jo dårligere tilgang til sundhed, jo større grund til at tænke nyt og rationelt. I mange andre sammenhænge går man tæt på de folk, der trænger mest!

Derfor er vi meget tilfredse med, at vores politikere vender skræen flere gange og bliver kloge på, hvad de vil for os alle og inddrager diverse interessenter, herunder borgerrepræsentanter i processen.

Den investering, som laves i bygning og anlæg, vil være statslig og vil skulle gælde for mange år. Driften ligger ved region og kommune. Alene derfor skal dyr transport af svært syge jo også indtænkes, og hvor borde. Gangbesværede og kronisk syge Hr og Fru Jensen i Hoven, Lyne eller

Sdr. Bork bor jo ikke på Rådhuspladsen. De skal transporteres af påørende eller for kommunale kroner til det lokale center i mange, mange år. IT-teknologi og behandling i eget hjem skal indtænkes, men personligt fremmøde ved en regional distriktsspecialist i Nærhospitalet kan aldrig helt undværes.

Navnkundige amtslæge Vagn Christensen satte i en lang årrække - stort set frem til amternes nedlæggelse - Ringkøbing Amt på Danmarks kortet ved at tænke forebyggende og med sociale briller på sundhed.

Vi havde et unikt sundhedsvæsen, dannede skole på mange planer, og vi har arvet værdierne i vores kommune. Lad os tilsvarende tænke innovativt og reflekteret over det nære sundhedsvæsens opbygning her hos os, før vi falder for lette argumenter og indflytningsklare lokaler.

Stort tillykke med hudlægen til vores kommune i Tarm, Ringkøbing eller Videbæk - men undskyld - sagen er større - og Gødstrup er LANGT borte for nogle folk!

Information centerbyerne imellem

Hvide Sande

Gensidig information samt status på 2022, og forventninger til 2023..

I Hvide Sande er der ikke sket så meget i byforum, men der er planer om en del..

Indtil nu er fordelingen af pengene til Hvide Sande blevet besluttet i en mindre uofficiel "bestyrelse" bestående af 5, en fra henholdsvis Hvs Havn, Foreningen Havnen, Klittens Borgerforening, Holmslands Klit Turistforening også undertegnede. Vi har ikke været særlig aktive, og vi har ikke mødtes særlig ofte. For at skabe bedre samarbejde på tværs af byen, og for at forsøge at være flere der er klar til at løbe med de bolde der forhåbentlig kommer ud af byens helhedsplan... så forsøger vi nu at udvide vores gruppe til "Hvide Sande Samarbejds- og Udviklingsforum". Udover overstående, så ønsker vi en repræsentant fra de offentlige institutioner i Hvide Sande, flere fra foreningslivet samt de tre byrådsmedlemmer der er valgt ind fra Hvide Sande.. Vi håber dette kan tilfører byen bedre samarbejde, og mere udvikling, når div. planer åbner op for det...

I 2022 har vi i Hvide Sande Byforum givet følgende tilskud (ca. tal);

- DKK 11.000 til et transportbånd på Tyskerhavnen som ca. koster dkk 200.000 i alt. Dette skal være med til at sikre fortsat fjordfiskeri, og dermed autentisk liv i Tyskerhavnen.
- DKK 250.000 til en legeplads, som havde en samlet pris på ca. dkk 500.000
- DKK 6.000 som Hvide Sandes bidrag til temadagen

I 2023 har vi sagt at vi er positive overfor tilskud til;

- Ca. 100.000 til et Hvide Sande sange projekt som involvere koncerter, sanghæfter, osv.
- Et beløb til svingbroen, som skal binde Hvide Sande tættere sammen
- Et beløb til renovering af Troldebjerg... der har tidligere været tale om f.eks. 200.000

Troldebjerg er et sted som besøges af ekstrem mange turister, men det ligner pt. noget der er løgn, og det har det egentlig gjort et par år. Specielt fordi mange at stolperne der holder klitten fra stien deroppe er rådne, og ligger lidt over det hele. Kommunen havde fornyelsen af Troldebjerg på et borgermøde i 2019, og her i 2023 er der ikke sket noget. Kommunen havde længe planer om et dyrt kunstprojekt for Troldebjerg, men d. 8 september havde en samling af foreninger herude indkaldt kommunen til møde for at forklarer dem at vi synes projektet var for meget kunst, for dyrt, og at det gik alt alt for langsomt. Her trængte vi endelig igennem med at kunst-projektet skulle droppes, og kommunen lovede at rykke hurtigere på Troldebjerg, så den kunne blive klar til sæsonen. Det har vi så rykket for mange gange henover vinteren, og nu har vi fået svar på at den skulle for en hurtig overhaling, så den nogenlunde kan præsenteres for turister fra påske igen, og samtidig arbejder en frivillig gruppe nu for at finde penge til at gøre Troldebjerg til at fantastisk sted at besøge både som indbygger, men også som gæst i byen. Troldebjerg kommer indunder helhedsplanen for Hvide Sande. Lidt et eksempel på de ting, som jeg synes kommunen har udfordringer med. Man arbejder for langsomt, og for langt væk fra den by (eller de borger) der skal løfte projektet.

Hvs. Byforum modtager også snart en ansøgning på et ung-i-Hvide Sande projekt, som forhåbentlig kan sikre et vandsports gymnasium herude, samt afhjælpe udfordringerne med at skaffe arbejdskraft nok på Klitten... specielt indenfor turisme.

Derudover arbejder Klittens Borgerforening med en større bæredygtighedsfestival, hvor man har fået tilsagn om et større tilskud. Men vi har problemer med at nogen vil ligge pengene ud på forhånd.

Måske nogen af jer andre har prøvet noget ligesom dette?

Ellers er der en del projekter på tegnebrættet herude. Jeg er selv involveret i flere af dem. Men lige nu afventer vi, at der bliver taget beslutninger om hvad man må (og hvor). Hvs. Havn har lige præsenteret sin areal disponeringsplan, jeg har ikke set den endnu, men håber at der kommer et åbent møde om det, eller at man kan få den tilsendt. Derudover så starter arbejdet med helhedsplanen for Hvide Sande forhåbentlig snart, så vi kan komme videre med alt det der er sat på hold pt.

Med Venlig Hilsen
Esben Thomey

Tarm

-Helhedsplan: Lars, Anne-Marie Bøgh og jeg forelagde planen for byrådet den 12. november, hvor den også blev vedtaget. Klar til start møde i Innovest 25. april.

-Spiritus festivalen Spiritz blev afholdt i august i Remisen i Skjern og gentages i september 2023 samme sted. Den fik Destination Vesterhavets turisme initiativ pris på 15.000 kr.

-Strategi-workshop for indlandsturisme i Skjern-Tarm med Orange Elevator afholdes to dage i februar med deltagelse af ressourcepersoner fra Skjern og Tarm.

-Aktivitetspark Tarm dvs. det udendørs skateranlæg til 3,3 mill. på Stationsvej blev i 2022 fuldt finansieret, og arbejdet påbegyndes i marts.

-Skulptur/kunststi langs Tarm Bybæk. TUFs kunstudvalg arbejder sammen med RKSK om etablering af projektet, og vi er i gang med at søge kunstfonde om støtte. En udløber af dette er et fælles kunstprojekt mellem SUF og TUF ved A11, hvor den krydser Skjern Å.

-Vi har deltaget i møder om politikudvikling vedr. Kultur-, TMU- og Handelspolitikken i kommunen.

-Vi har været i kontakt med kommunen vedr. udvidelsen af Tarm Renseanlæg, "Nærhospitalets" placering og funktion samt for nylig Megaton.

TUF afholder generalforsamling den 28. marts hos VM Tarm

TUF har afholdt borgermøde om og stået for underskriftindsamling mod udvidelsen af Tarm Renseanlæg ud i Skjern Å Dal.

Steen Rosby

Skjern

Kære Bjarne og kolleger fra Byfora

Hermed nedslag fra vores arbejde i Skjern Udviklingsforum, SUF, siden mødet i november:

- **Det store dyr på Savannen, "Helhedsplan for Skjern, Tarm og Det Fælles Visionære", kaldet Genklang over Skjern Å Deltaet**, kom plads i oktober måned efter 1½ års arbejde. Steen Rosby, Anne Marie Bøgh og undertegnede præsenterede for Byrådet den 15. november med efterfølgende applaus. **Klar-parat start møde i Innovest den 25. april**
- **En strategi for indlandsturisme for Skjern Tarm og Ålandet** er lagt i hænderne på en Turisme gruppe med folk fra Tarm og Skjern Udviklingsfora + flere ressourcepersoner. Vi har gennem 1½ år været tilmeldt Destination Vesterhavet med stort udbytte.
- **Alkoholfestivalen Spiritz** over to dage i August fik destination Vesterhavets initiativpris på 15.000 kroner. Arrangementet gentages til september 2023 i remisen, Skjern. Stor bevågenhed og tæt samarbejde Skjern Tarm
- **SUF har deltaget i møder om politikudvikling** omkring kultur -, TMU – og Handelspolitikken
- **På den politisk front bestræber vi på at være faktuelle og dialogsøgende omkring** Rensningsanlægget i Ådalen, Sundhedshusenes funktion og placering og nu Megaton i Tarm
- **Kommunens kunststrategi** er flot på plads og vores kunstgruppe + SUF har deltaget
- **SUF har banket på døren omkring trafikafviklingen på den hårdt belastede Ringvej i Skjern**, med fokus på Innovestkrydset. Sagen er båret flot frem kommunalpolitisk til de lokale folketingsmedlemmer og der er afsat 500.000 kr. til forundersøgelse, som pågår. Et vigtigt skridt
- **Nationalpark Skjern kom ej heller denne gang**. Der arbejdes overordnet sammen med åens fem kommuner under ledelse af Herning med **projekt Ålandet**, og specifikt er vi ved at realisere stier og kunst og formidling i Skjern Enge mellem de to byer. Nordea søges om fondsmidler sammen med kommunen. Midler haves til stierne, der planlægges sammen med Naturstyrelsen. **Skjern Å Bad** påbegyndes efter Påske.
- **Vinterlys 2023 bliver i Fredskoven i Skjern i uge 8**. Kæmpe set-up og stor lokal opbakning. SUF har spillet en nøglerolle, nu kører det i kommunalt regi.
- **To nye grønne byrum er formelt taget under vingerne af SUF's grønne gruppe**. Skjernbro Lund og Fredskoven. Fint samarbejde med kommunen omkring funktion, formidling og pleje. Store potentialer. Model fra Den Grønne Korridor.
- **Vores generalforsamling i SUF afholdes den 6. marts i Ungdomsskolens nye lokaler i Skjern**. Vi venter os meget af den nye rammer og de nye muligheder og forsamlingen får en orientering.
- **Efter 8 år i SUF's bestyrelse, heraf de sidste 6 år som formand har undertegnede ønsket at indtage en mere afdæmpet position**, der kommer til at dreje sig om "Det Grønne i Skjern", Skjern Ådalen og samarbejdet med de andre centerbyer i regi af bl.a. Byfora - ikke mindst det nære samarbejde med Tarm. Vi må erkende, at formandsarbejdet er ganske omfattende og vi gør det med glæde. Fordeler opgaverne og får en stærk bestyrelse igen. Medlemstallet fremdeles godt 600 personer. 😊

Lars Foged 31. januar 2023

Videbæk

- Aktiviteterne nævnt ved sidste møde i Hvide Sande den 7. november fortsætter.
- Jeg har deltaget i et møde med Videbæk Handel og Erhverv om justering og nytænkning af handelsstrategi m.v. Handelslivet er presset og Videbæk har svært ved at få del i "turistpotentialet".
- Vi er stadig spændte på udmeldingen om 2+1 vejen. En snak med pressen gav anledning til en kontakt til Vejdirektoratet, men der er kun opfordring til tålmodighed.
- Vi overvejede, om vi skulle kommentere på nedskæringerne i busafgangene, men blev enige om, at der var nok andre "krige". Vi håber, at udmeldinger fra beboere langs rute 15 kan få fokus på eventuelt behov for ændringer, når vi kender projektet for 2+1 vejen.

Peter Vennevold

Ringkøbing

Information for perioden 7.11.22 – 1.2.23

- Vi havde møde d. 23.11. med byrådsrepræsentanter, valgt i Ringkøbing, hvor vi aftalte at mødes 2 gange om året. Generel information om vores arbejde.
- 30.11. var der møde i FrivilligForum. Fremtiden for FrivilligForum var til drøftelse. Det vil bl.a. afhænge af en afklaring af fremtiden for Frivilligrådet. Dette skal drøftes på et møde i begyndelsen af 2023.
- Vi har deltaget i møder arrangeret af kommunen om kulturpolitikken, TMU politikker og om Ringkøbing Hvide-Sande vejen. Endvidere deltaget i Landdistriktsrådets årsmøde.
- Ringkøbing Udviklingsforum har meldt sig ind i Destination Vesterhavet
- Vi har udbudt en Idepris til den, der kan komme med den bedste ide til Udvikling af Ringkøbing. Den uddeles med 10.000 kr., ved vores generalforsamling d. 9.3.
- Vi arbejder med en fælles markedsføring og identitet for vores stier og anlæg i og omkring Ringkøbing.
- Der er igangsat arbejde omkring udvikling af havnen i Ringkøbing samt en helhedsplan for Fjordstien.
- Vi deltager i et borgermøde om den nye helhedsplan for Velling.
- Arbejdet med etablering af et ungdomshus på Stationen i Ringkøbing skrider fremad. Da vi afholder vores møde her, vil I få en kort intro til det på mødet.

Hans Chr. Vestergaard